

v cizině neoprávněně známkou opatřeno. Nerozhoduje tedy místo, kde zboží bylo oznámkováno, nýbrž místo, kde se prodává nebo dává do obchodu. Nezáleží pak ani na tom, zda známkování v cizině nedálo se neoprávněně s hlediska ciziny, protože bylo provedeno osobou nebo se svolením osoby, která jest dle právního stavu, na místě známkování platného, k užívání téže známky v cizině oprávněna. Vždyť zákon neuznává známková práva nabytá v cizině zápisem do tamějšího příslušného seznamu bezpodmínečně, nýbrž toliko tehdy, byla-li dotyčná známka zapsána dodatečně též do seznamu tuzemského. To plyne z §u 32 zákona o ochraně známek, který poukazuje, pokud jde o známky cizozemských podniků, na smlouvy a konvence s dotyčnými státy ujednané, které činí souhlasně — jak podotýká výnos býv. rakouského ministerstva obchodu ze dne 14. října 1892, čís. 49.543 — ochranu známek cizozemských podniků závislou na zápisu známky u obchodních a živnostenských komor ve Vídni a Pešti, z úmluvy mezi Rakouskem a Německem ze dne 6. prosince 1891, čís. 23 ř. zák., z čtvrtého odstavce čl. I. zákona ze dne 24. července 1919, čís. 471 sb. z. a n. a z druhého odstavce čl. I. zákona ze dne 30. června 1921, čís. 261 sb. z. a n. (srovnej i vládní nařízení ze dne 18. května 1922, čís. 151 sb. z. a n.). Nezáleží tudíž na tom, zda berlínská firma Osram vyčerpala oznámkováním a prodejem žárovek, o které jde, svá známková práva. Rozhodným jest jen, zda těmito žárovkami, v cizině oznámkovanými a prodanými, bylo obchodováno v tuzemsku bez souhlasu žalující pražské firmy Osram, pro kterou jsou tyto známky dle zjištění napadeného rozsudku zapsány v tuzemském seznamu, ač-li této firmě přísluší, jak již uvedeno, výlučné právo k užívání sporných známek v tuzemsku. Právní názor nalézacího soudu, který arci není v napadeném rozsudku přesně a určitě vysloven, že práva soukromé obžalobkyně, opírající se o zápis známek do tuzemského seznamu známkového, nebyla dotčena tím, že bylo v tuzemsku obchodováno zbožím, které bylo v cizině opatřeno známkami a dáno do obchodu cizozemským podnikem, který jest v cizině držitelem týchž známek, jest tudíž mylný. Poukaz nalézacího soudu na rozhodnutí německého říšského soudu ze dne 2. května 1902 II 45/02 jest nevhodným, ježto toto rozhodnutí má za předmět případ, kde byl převod známkového práva na soukromou obžalobkyni neplatným, — a rovněž nepřipadným je poukaz nalézacího soudu na další rozhodnutí německého říšského soudu a na literaturu (Seligsohn: »Gesetz zum Schutz der Warenbezeichnungen«, a Finger: »Reichsgesetz zum Schutz der Warenbezeichnungen«), neboť dotčené vývody rozsudku hodily by se na případ, o který tu jde, jen tehdy, kdyby soukromou obžalobkyní byla berlínská firma »Osram«.

Čís. 1693.

Právo opravy ve smyslu §u 19 tisk. zák. přísluší těm, kdož mohou býti dle §u 492 tr. zák. předmětem urážky na cti.

Volební strana (skupina) jest korporací zákonem uznanou ve smyslu §u 492 tr. zák. a jako taková oprávněna k opravě, a to i ohledně takového článku, který se jí výslovně netýká, nýbrž uvádí jen skutečnosti,

týkající se osob v článku jmenovitě neuvedených, označených však za příslušníky strany.

Oprava překročuje meze §u 19 tisk. zák., snaží-li se vyvracetí výtky, jež domnívá se vyčísti z dotyčného článku, jež však nejsou v něm obsaženy.

Zodpovědný redaktor jest oprávněn odepřítí uveřejnění celé opravy, neodpovídá-li třeba jen z části nebo i v jediném bodu podmínkám §u 19 tisk. zák.

(Rozh. ze dne 7. července 1924, Zm I 393/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudky okresního a krajského jako odvolacího soudu v Chebu, odsuzujícími obžalovaného pro přešupek podle § 21. tiskového zákona, byl porušen zákon v §§ech 19. a 21. tisk. zák., rozsudky ty se zrušují a obžalovaný sprošřtuje se ve smyslu §u 259 č. 3 tr. ř. z obžaloby pro tento přešupek.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Chebu ze dne 17. ledna 1924 byl František H., zodpovědný redaktor periodického časopisu »Westböh-mische Zeitung« v T., uznán vinným přešupkem podle §u 21. tisk. zákona, spáchaným tím, že zdráhal se dáti opravu, k vytišřtění mu zaslanou podle §§ů 19 a 20 zákona o tisku místní skupinou německé strany živnostenské v T., tím způsobem a v tom čase, jak zákonem nařizeno, vy-tisknouti, a odsouzen nepodmíněně podle §u 21 tisk. zákona k pokutě 50 Kč, v případě nedobytnosti do vězení v trvání 5 dnů a dle §u 389 tr. ř. k náhradě útrat trestního řízení. Zároveň bylo obžalovanému po rozumu §u 21 odstavec druhý tisk. zákona uloženo, by opravu vytiskl v čísle ze dne 23. ledna 1924 způsobem, v §u 19 tisk. zákona naznače-ným, jakož i nařizeno, aby se vydávání per. časopisu »Westböh-mische Zeitung« zastavilo, až této povinnosti zadost učiní. Odvolání obžalo-vaného co do výroku o vině a trestu, včas ohlášené a provedené, krajský soud v Chebu rozsudkem ze dne 30. ledna 1924 zamítl jako neodůvod-něné a odsoudil odvolatele k náhradě útrat řízení odvolacího. Oba roz-sudky vyslovují názor, že zaslaná oprava odpovídá předpisům §u 19 tisk. zák. V otázce legitimace žalující strany k žádosti za opravu po-ukazuje první soudce k tomu, že stranu politickou pokládáti jest za spolek a proto přiznati jí oprávnění, aby za opravu požádala, kdežto odvolací soud, zjistiť dotazem na okresní správu politickou, že ona místní skupina spolkem není, přiznává žalující straně toto oprávnění v úvaze, že jest podle připisu okresní politické spravy politickou stranou, státem uznanou a vykonává také různé funkce veřejnoprávní.

Uvedenými rozsudky byl porušen zákon v §§ech 19 a 21 tisk. zák. Vzhledem k možným pochybnostem, zda politické straně přznati jest oprávnění, by žádala za opravu podle §u 19 tisk. zák. budiž předesláno toto: Základní myšlenka opravy ve smyslu §u 19 zák. tisk., otevíráti sloupce periodického tisku tomu, kdo jím byl uražen a takto pečovati »o rovnost zbraní v boji, který se odehrává před veřejným míněním« (Liszt), poukazuje asi rovněž na úmysl zákonodárce, by poskytoval

tento prostředek ochrany cti těm, pokud se týče legitimovaným zástupcům oněch, kteří mohou býti podle platného trestního zákona předmětem urážky na cti. Rozlišování §u 19 tisk. zák. mezi úřadem a súčasťnou osobou soukromou zdůrazňuje rozdíl ten zřejmě jen vzhledem k různému objemu práva jich ve smyslu druhého odstavce §u 19 tisk. zák., nemá však na mysli, obmezovati právo k opravě na osoby fyzické. Opak nevyplývá ani z doslovu ani z tendence zákona, nehledě k tomu, že by nebylo lze nahlédnouti, proč by zákonodárce právě nárok na opravu obmezil na osoby fyzické a úřady, nevylučuje ostatní objekty urážek na cti z práva žalovati pro urážky takové spáchané tiskem. Řešení otázky, zda politická strana, správněji řečeno volební strana, po případě místní skupina takové strany jest oprávněna k opravě čili nic, nezáleží tedy ani na řešení otázky, zda svaz takový jest osobou právnickou čili nic, nýbrž sejde na tom, zda možno dotyčný svaz osob stejně politicky smýšlejících podřaditi pod pojem kolektivních jednot osob fyzických, v §u 492 tr. zák. jako předměty urážky na cti uznaných. Na otázku tu dlužno odpověděti kladně. Právem uvádí v tom směru odvolací soud, že politické strany (scil. ve smyslu řádu volení) vykonávají i veřejné funkce. Stačí poukázati na ustanovení §§ů 12, 17, 20 a násl. zák. ze dne 31. ledna 1919, čís. 75 sb. z. a n., kterým vydává se řád volení do obcí republiky Československé, na §§y 9—14, 21 a násl. zákona ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n., kterým vydává se řád volení do poslanecké sněmovny, na obdobná ustanovení zákona z téhož dne čís. 124 sb. z. a n. o složení a pravomoci senátu a zákona ze dne 14. dubna 1920 o volbách župních župních zastupitelstvech a okresních výborů čís. 330 sb. z. a n., jakož i zejména na §§y 12 čís. 2 a), a 13 odstavec druhý o volebním soudě ze dne 29. února 1920, čís. 125 sb. z. a n., jimiž přiznána volebním stranám (skupinám) legitimace k podání stížností, pokud se týče návrhů tam uvedených. Všechna tato ustanovení jednají o stranách jako o sborech, nadaných právy a povinnostmi veřejnoprávními, jednajícími zmocněnci a jejich náhradníky a dlužno tedy volební stranu (skupinu) pokládati za korporaci zákonem uznanou ve smyslu §u 492 tr. zák. a jako takovou za oprávněnu k opravě ve smyslu §u 19 tisk. zák. jejími zmocněnci neb náhradníky jejich (srov. též Liszt, Lehrbuch des öst. Pressrechtes, 1878 str. 179 a 180). Že žalující osoby v projednávaném případě jsou skutečně zmocněnci místní skupiny dotyčné strany neb náhradníky jejich ve smyslu volebních řádů a tudíž legitimováni k opravě jménem skupiny, obžalovaný sám nikdy nepopíral a nebylo proto na soudech, by okolnost tu zvlášť zjistily a odůvodnily. Pochybným mohlo by býti také, zda volební strana nebo místní skupina strany jest oprávněna k opravě článku, který se jí výslovně netýká, nýbrž uvádí jen skutečnosti, týkající se osob, v článku jmenovitě neuvedených, označených však jako příslušníci strany. Dlužno přiznati oprávnění k opravě v tomto případě straně, má-li jako taková zájem, by nepravdivé, skutečnému stavu věci odporující sdělení bylo na pravou míru uvedeno, neboť v tomto případě nutno pokládati ji za osobu »súčasťnou« ve smyslu §u 19 tisk. zák. Zájmu strany však může se týkati nejen politické počínání si jednotlivých příslušníků, nýbrž dokonce i soukromé jejich chování se, jak dokázáno zneužitím zpráv o trestných nebo nečestných činech jednotlivců k útokům více nebo

méně skrytým na strany, jichž členy byli pachatelé. Zájem ten uznává ostatně i zákonodárce v druhém odstavci §u 13 zákona o volebním soudě, poskytuje volebním stranám (skupinám) právo, by se domáhaly rozhodnutí volebního soudu, že člen Národního shromáždění pozbývá mandátů proto, že přestal býti z důvodů nízkých a nečestných příslušníkem strany. Že volební strana po případě její místní skupina měla zájem, by zpráva o domnělém chování se jejich příslušníků byla opravena, nelze vzhledem k obsahu zprávy pochybovati, uváží-li se zřejmá tendence článku, útočiti celým jeho obsahem na stranu živnostenskou a snížení ji a to i hanobením jednotlivých jejich příslušníků.

Než, kdežto sotva asi lze popírati, že první a druhý odstavec opravy dbá mezi, zákonem stanovených, opravuje jen skutečnosti, v článku sdělené, vymykají se čtvrtý a pátý, částečně též třetí odstavec nepřipustně z rámce §u 19 tisk. zák., i když vychází se při řešení otázky té se stanoviska, že nelze důležitou zbraň, §em 19 tisk. zák. súčasťněné osobě soukromě poskytovanou, úzkoprým výkladem a slovíčkářstvím otupiti. Ve snaze, vyvrátiti výtky, které by se mohly činiti vzhledem k chování se jednotlivých příslušníků strany též přímo straně samé, pomijí strana opravu vytykaného chování se těchto svých členů, k níž ve vlastním zájmu podle zákona jedině byla oprávněna, překročujíc meze opravy zvláště v odstavci pátém vyvrácením výtek, jež domnívá se vyčisti z dotyčných vět proti straně samé. Věta: »Wahr ist vielmehr, dass auf Grund eines Ausschussbeschlusses des Gewerbeunterstützungsvereines Selbsthilfe der Deutschen Gewerbeartei ein Drittel des Reinertrages des Gewerbeballes überwiesen wurde« atd., není opravou sdělené skutečnosti, že někteří příslušníci německé živnostenské strany činili v prospěch pokladny strany živnostenské nárok na čistý zisk plesu, uspořádaného »svépomocí«, neboť nevyklučuje pravdivost této sdělené skutečnosti. Také další věta: »Wahr ist weiters, dass die Deutsche Gewerbeartei...« až »Hälfte des Verlustes getragen hätte« opravuje skutečnost, která v dotyčném článku nebyla tvrzena. Odstavec pátý opravy dokonce podkládá větu: »Heuer wollen sie in der Selbsthilfe nachträglich regieren, indem sie gegen ihre eigenen Funktionäre mit Terror vorgehen«, smysl, kterého věta ta, jak vysvítá jasně z předchozí části článku nemá. Slovo »sie« neznamená, jak v odstavci pátém opravy jest dodáno v závorkách »die Gewerbeartei« nýbrž »einige Gewerbearteiler«, totiž ony příslušníky strany, kteří v předešlém roce žádali za čistý zisk zmíněného plesu. Neznamenají tudíž také slova »die eigenen Funktionäre« funkcionáře strany živnostenské, nýbrž funkcionáře spolku Svépomoc. Opravuje se tedy v pátém odstavci něco jiného, než bylo v článku tvrzeno. Jelikož zmíněné odstavce odporují zřejmě předpisům §u 19 tisk. zák., z ustanovení § 22 tisk. zák. pak vysvítá, že zodpovědný redaktor není oprávněn, natož povinen, by částí opravy, nevyhovující podmínkám §u 19 tisk. zák. vyloučil a jen zbytek uveřejnil, a že v případě tom může odepřítí uveřejnění opravy vůbec, odporují shora uvedené výroky rozsudků první a druhé stolice zákonu. Konečně ani třetí odstavec opravy, používá-li se přísného měřítka, neodpovídá předpisům §u 19 tisk. zák., neboť neobmezuje se na to, postavití správný stav věci proti popírané skutečnosti, nýbrž větou »ohne sich irgend welcher Hintermänner zu bedienen«, snaží se opravití výtku,

kteřou napadená věta, předchozími slovy opravy bez toho již vyvrácená, vůbec neobsahuje. Lze ovšem připustiti, že se tu snad jedná jen o nepřesnou stylisaci, leč nelze na redaktorovi žádati, by vzhledem k nedostatečné přesnosti autora opravy nepoužil svého práva, plynoucího z §u 22 tisk. zák., opravu odmítnouti; neodpovídá-li předpisu §u 19 tisk. zák., byť i jen jediným bodem. Bylo proto ve smyslu §§ 33 a 292 tr. ř. rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 1694.

§ 36 zbroj. pat. předpokládá předmět, určený k obraně a útoku a způsobilý přivoditi poranění. Nespadá sem puška, ku střelbě nezpůsobilá.

(Rozh. ze dne 9. července 1924, Zm II 352/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského jakožto nalézacího soudu v Brně, kterýmž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vydírání podle §u 98 b) tr. zák. a přestupkem dle §u 36 zbroj. pat., pokud jde o odsouzení pro tento přestupek, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. V ostatním zmateční stížnost zavrhl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Důvodnou jest stížnost, napadajíc výrok, jímž byl stěžovatel odsouzen pro přestupek podle §u 36 zbroj. pat., z důvodu zmatečnosti dle §u 281 čís. 9 a) tr. ř. Právem vytýká, že rozsudek mylně vyložil zákon, přiznav jednohlavňové pušce, obžalovaným nosené, povahu zbraně ve smyslu §u 36 zbroj. pat., aniž by byl zjistil, že puška tato jest puškou střelnou, tedy předmětem nutným ku obraně a útoku a způsobilou přivoditi poranění za použití náboje ku výstřelu. Tohoto zjištění bylo nezbytně zapotřebí vzhledem ku nevyvrácené obhajobě obžalovaného, že puška byla ku střelbě naprostou nezpůsobilou. Tuto mezeru nelze odstraniti než novým projednáním věci v prvé stoličce. Bylo tudíž za souhlasu generální prokuratury vyhověno v tomto bodu důvodné stížnosti již v poradě neveřejné dle §u 5 zákona z 31. prosince 1877, čís. 3. ř. zák. z roku 1878.

Čís. 1695.

Nevytkl-li obžalovaný při hlavním přelíčení, že lhůta §u 221 tr. ř. nebyla zachována, ač mu z návrhů ostatních spoluobžalovaných bylo známo, že lhůta ta zachována není a že možno proto oprávně se konání hlavního přelíčení, dlužno v tom spatřovati mlčky daný souhlas s okamžitým provedením přelíčení.

Porušení předpisu §u 221 tr. ř. nezakládá zmatku čís. 4 §u 344 tr. ř., nemohlo-li provedení hlavního přelíčení před uplynutím zákonné lhůty míti škodlivý pro obžalovaného vliv na konečné rozhodnutí.